Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

9. listopada 2025.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Policijska i pravosudna suradnja u kaznenim stvarima – Okvirna odluka 2002/584/PUP – Članak 4.a stavak 1. – Postupci predaje između država članica – Europski uhidbeni nalog – Uvjeti za izvršenje – Razlozi za moguće neizvršenje – Obvezno izvršenje – Iznimke – Pojam ‚suđenj[e] koje je rezultiralo odlukom' – Sporedna kazna policijskog nadzora – Nepoštovanje uvjeta određenih u pogledu tog nadzora – Odluka kojom se policijski nadzor pretvara u kaznu oduzimanja slobode – Kazna izrečena u odsutnosti"

U predmetu C-798/23 [Abbottly][i],

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Supreme Court (Vrhovni sud, Irska), odlukom od 21. prosinca 2023., koju je Sud zaprimio 21. prosinca 2023., u postupku izvršenja europskog uhidbenog naloga izdanog protiv

SH,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: F. Biltgen (izvjestitelj), predsjednik vijeća, T. von Danwitz, potpredsjednik Suda, u svojstvu suca prvog vijeća, I. Ziemele, A. Kumin i S. Gervasoni, suci,

nezavisni odvjetnik: J. Richard de la Tour,

tajnik: R. Stefanova-Kamisheva, administratorica,

uzimajući u obzir pisani dio postupka i nakon rasprave održane 9. siječnja 2025.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za Minister for Justice, M. Browne, *Chief State Solicitor*, A. Burke, A. Joyce, i C. McMahon, u svojstvu agenata, uz asistenciju G. Gibbonsa, *SC*, i D. Perryja, *BL*,

– za osobu SH, R. Barron, *SC*, S. O'Mahony, *solicitor*, i B. Storan, *BL*,

– za rumunjsku vladu, M. Chicu i E. Gane, u svojstvu agenata,

– za Europsku komisiju, H. Leupold i J. Vondung, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: engleski

[i] Naziv ovog predmeta je izmišljen. On ne odgovara stvarnom imenu nijedne stranke u postupku.

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 10. travnja 2025.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 4.a stavka 1. Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL 2002., L 190, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 83.), kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009. (SL 2009., L 81, str. 24.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 16., str. 169.; u daljnjem tekstu: Okvirna odluka 2002/584).

2 Zahtjev je upućen u okviru postupka koji se tiče izvršenja europskog uhidbenog naloga u Irskoj koji je u Latviji izdan protiv osobe SH radi izvršenja kazne oduzimanja slobode.

Pravni okvir

Pravo Unije

Okvirna oduka 2002/584

3 U članku 1. Okvirne odluke 2002/584, naslovljenom „Definicija europskog uhidbenog naloga i obveza njegova izvršenja”, određuje se:

„1. Europski uhidbeni nalog je sudska odluka koju izdaje država članica s ciljem uhićenja i predaje tražene osobe od strane druge države članice, zbog vođenja kaznenog progona, izvršenja kazne zatvora ili naloga za oduzimanje slobode.

2. Države članice izvršavaju svaki europski uhidbeni nalog na temelju načela uzajamnog priznavanja u skladu s odredbama ove Okvirne odluke.

3. Ova Okvirna odluka ne mijenja obvezu poštovanja temeljnih prava i temeljnih pravnih načela sadržanih u članku 6. [UEU-a].”

4 Članak 4.a te okvirne odluke, naslovljen „Odluke donesene nakon suđenja na kojem se osoba nije osobno pojavila”, glasi kako slijedi:

„1. Pravosudno tijelo izvršenja može također odbiti izvršiti europski uhidbeni nalog izdan radi izvršenja kazne zatvora ili mjere oduzimanja slobode ako se osoba nije osobno pojavila na suđenju koje je rezultiralo odlukom, osim ako se u europskom uhidbenom nalogu navodi da je osoba u skladu s dodatnim postupovnim zahtjevima utvrđenima u nacionalnom pravu države članice izdavanja:

(a) pravovremeno:

i. bila osobno pozvana te time obaviještena o predviđenom datumu i mjestu suđenja koje je rezultiralo odlukom, ili je na neki drugi način primila službenu obavijest o predviđenom datumu i mjestu suđenja, tako da se nedvojbeno utvrdilo da je osoba bila upoznata s predviđenim suđenjem,

i

ii. bila obaviještena da se odluka može donijeti u slučaju njezinog nepojavljivanja na suđenju;

ili

(b) bila upoznata s predviđenim suđenjem i ovlastila je pravnog zastupnika, kojeg je imenovala dotična osoba ili država, da je brani tijekom suđenja te ju je taj zastupnik uistinu branio tijekom suđenja; ili

ili

(c) nakon dostave odluke i nakon što je izričito obaviještena o pravu na obnovu postupka ili žalbu, pri čemu ta osoba ima pravo sudjelovati te se mogu preispitati ključne činjenice predmeta zajedno s novim dokazima, što može dovesti do ukidanja početne odluke:
i. izričito izjavila da ne osporava odluku;

ili

ii. nije zahtijevala obnovu postupka niti podnijela žalbu u primjenjivom roku;

ili

(d) joj odluka nije osobno dostavljena, nego:
i. će joj biti osobno dostavljena bez odgode nakon predaje te će biti izričito obaviještena o svojem pravu na obnovu postupka ili žalbu, pri čemu ta osoba ima pravo sudjelovati te se mogu preispitati ključne činjenice predmeta zajedno s novim dokazima, što može dovesti do ukidanja početne odluke;

i

ii. bit će obaviještena o roku u kojem mora zahtijevati obnovu postupka ili podnijeti žalbu, kako se navodi u odgovarajućem europskom uhidbenom nalogu.

2. Ako je europski uhidbeni nalog izdan radi izvršenja kazne zatvora ili mjere oduzimanja slobode prema uvjetima iz stavka 1. točke (d), a dotična osoba nije prethodno primila nikakvu službenu obavijest o vođenju kaznenog postupka protiv nje, ona može, kada bude obaviještena o sadržaju europskog uhidbenog naloga, zahtijevati primjerak presude prije predaje. Odmah po primitku obavijesti o takvom zahtjevu tijelo izdavanja preko tijela izvršenja dostavlja primjerak presude traženoj osobi. Zahtjev tražene osobe ne smije odgoditi postupak predaje niti odluku o izvršenju europskog uhidbenog naloga. Dotičnoj se osobi presuda dostavlja isključivo u informativne svrhe; ta se dostava ne smatra formalnom dostavom presude niti utječe na primjenjive rokove za zahtijevanje obnove postupka ili podnošenje žalbe.

3. Ako se osoba predala prema uvjetima iz stavka 1. točke (d) te zahtijeva obnovu postupka ili je podnijela žalbu, zadržavanje te osobe u očekivanju takve obnove postupka ili postupka povodom žalbe, sve do dovršetka tih postupaka, preispituje se u skladu s pravom države članice izdavanja, bilo redovito ili na zahtjev dotične osobe. Takvo preispitivanje posebno obuhvaća mogućnost suspenzije ili prekida zadržavanja. Obnova postupka ili žalbeni postupak počinju pravovremeno po predaji.”

5 Člankom 27. navedene okvirne odluke, naslovljenim „Mogućnost kaznenog progona zbog drugih kaznenih djela”, propisuje se:

„1. Svaka država članica može poslati Glavnom tajništvu Vijeća obavijest da se, s obzirom na njezine odnose prema drugim državama članicama koje su priložile istu izjavu, smatra da postoji suglasnost za kazneni progon, izricanje presude i zadržavanje u svrhe izvršavanje kazne zatvora ili mjere oduzimanja slobode zbog kaznenog djela koje je počinjeno prije predaje osobe, a razlikuje se od onog zbog kojega je ta osoba predana, osim ako u posebnom slučaju pravosudno tijelo izvršenja ne odluči drugačije u svojoj odluci o predaji.

2. Osim u slučajevima iz stavaka 1. i 3., protiv predane osobe ne može se voditi kazneni progon i ne može joj se izreći presuda ili na drugi način oduzeti sloboda zbog kaznenog djela koje je počinjeno prije njezine predaje, a razlikuje se od onog zbog kojega je predana.

3. Stavak 2. ne primjenjuje se u sljedećim slučajevima:

(a) Ako je osoba imala mogućnost napustiti državno područje države članice kojoj je predana, a nije to učinila u roku od 45 dana nakon puštanja, ili se vratila na njezino državno područje nakon što ga je bila napustila;

(b) ako kazneno djelo nije kažnjivo kaznom zatvora ili mjerom oduzimanja slobode;

(c) ako se na temelju kaznenog postupka ne mogu primijeniti mjere oduzimanja slobode;

(d) ako bi toj osobi mogla biti izrečena kazna ili mjera koja ne uključuje oduzimanje slobode, posebno novčana kazna ili mjera koja ju zamjenjuje, čak i ako ta kazna ili mjera može dovesti do ograničavanja njezine osobne slobode;

(e) ako je osoba pristala na predaju, ako je primjenjivo, a istodobno je odustala od pozivanja na pravilo specijalnosti u skladu s odredbama članka 13.;

(f) ako je osoba, nakon njezine predaje, izričito odustala od prava na pozivanje na pravilo specijalnosti u odnosu na pojedinačna kaznena djela koja su prethodila njezinoj predaji. Izjava o odustajanju daje se pred nadležnim pravosudnim tijelima države članice koja izdaje uhidbeni nalog i bilježi se u skladu s domaćim pravom te države. Izjava o odustajanju sastavlja se na način koji omogućuju da se jasno vidjeti da ju je osoba dala dragovoljno i da je u potpunosti svjesna njezinih posljedica. U tu svrhu, osoba ima pravo na pravnog zastupnika;

(g) ako je pravosudno tijelo izvršenja, koje je predalo traženu osobu, dalo pristanak u skladu sa stavkom 4.

4. Zahtjev za pristanak predaje se pravosudnom tijelu izvršenja, uz informacije iz članka 8. stavka 1., te uz prijevod iz članka 8. stavka 2. Pristanak se daje ako je kazneno djelo zbog kojega se traži pristanak i samo uvjetovano predajom u skladu s odredbama ove Okvirne odluke. Pristanak se odbija zbog razloga iz članka 3., a inače može biti odbijen samo zbog razloga iz članka 4. Odluka se donosi najkasnije 30 dana od dana primitka zahtjeva.

U slučajevima iz članka 5., država članica koja izdaje uhidbeni nalog mora pružiti jamstva u skladu s odredbama tog članka.”

Okvirna oduka 2009/299

6 Okvirnom odlukom 2009/299 izmijenjena je Okvirna odluka 2002/584 konkretno u pogledu osoba čija se predaja zahtijeva zbog osuđujuće presude donesene nakon suđenja u odsutnosti.

7 Članak 1. Okvirne odluke 2009/299, naslovljen „Ciljevi i područje primjene”, glasi kako slijedi:

„1. Ciljevi ove Okvirne odluke su jačanje postupovnih prava osoba protiv kojih se vodi kazneni postupak, olakšavanje pravosudne suradnje u kaznenim stvarima te, posebno, poboljšanje uzajamnog priznavanja sudskih odluka između država članica.

2. Ovom se Okvirnom odlukom ne utječe na obvezu poštovanja temeljnih prava i temeljnih pravnih načela sadržanih u članku 6. Ugovora, uključujući pravo na obranu osoba protiv kojih se vodi kazneni postupak, niti na obveze pravosudnih tijela u tom pogledu.

3. Ovom se Okvirnom odlukom utvrđuju zajednička pravila za priznavanje i/ili izvršenje sudskih odluka u jednoj državi članici (država članica izvršenja) koje je izdala druga država članica (država članica izdavanja) nakon postupka na kojem dotična osoba nije bila prisutna, u skladu s odredbama članka 5. stavka 1. [Okvirne odluke 2002/584] […]”.

Irsko pravo

8 Članak 4.a Okvirne odluke 2002/584 prenesen je u irsko pravo člankom 45. European Arrest Warrant Acta 2003 (Zakon iz 2003. o europskom uhidbenom nalogu). U verziji tog zakona koja se primjenjuje na glavni postupak (u daljnjem tekstu: Zakon o EUN-u) taj članak 45. propisuje:

„Osoba neće biti predana na temelju ovog zakona ako se nije osobno pojavila u postupku u kojem je osuđena ili joj je izrečena mjera oduzimanja slobode u pogledu čega je izdan europski uhidbeni nalog, osim ako su u tom nalogu navedeni elementi iz točke (d) podtočaka 2., 3. i 4. obrasca naloga iz Priloga [Okvirnoj odluci 2002/584].”

9 U tablici iz članka 45. Zakona o EUN-u navode se, u četiri numerirane točke, uvjeti iz članka 4.a Okvirne odluke 2002/584 pod kojima se može predati osobu kojoj je suđeno u odsutnosti. Irski sudovi pojasnili su da je članak 45. Zakona o EUN-u mjera izvršenja prava Unije koju treba tumačiti u skladu s tom okvirnom odlukom. Stoga, iako se u članku 45. Zakona o EUN-u upućuje na „postupak u kojem je donesena osuđujuća presuda ili mjera oduzimanja slobode”, taj je izričaj u irskom pravu izjednačen s izričajem „suđenj[e] koje je rezultiralo odlukom”, kako se upotrebljava u navedenoj okvirnoj odluci.

Latvijsko pravo

10 Člankom 45. Krimināllikumsa (Kazneni zakon) (u daljnjem tekstu: latvijski Kazneni zakon), naslovljenim „Policijski nadzor”, u verziji koja se primjenjuje na glavni postupak, propisuje se:

„1. Policijski nadzor jest sporedna kazna koju sud može izreći kao obveznu mjeru kako bi nadzirao ponašanje osobe puštene iz ustanove u kojoj je boravila dok joj je bila oduzeta sloboda i kako bi se na tu osobu mogla primjenjivati ograničenja koja odredi policijska ustanova. U slučajevima u kojima osoba ima pravo na uvjetni otpust, izvršenje sporedne kazne, odnosno policijski nadzor, počinje od trenutka prestanka nadzora osobe nakon uvjetnog otpusta.

2. Kazna policijskog nadzora izriče se samo kad je izrečena kazna oduzimanja slobode, u slučajevima predviđenima posebnim dijelom ovog zakona, u trajanju od najmanje jedne i ne dulje od tri godine.

3. Sud može skratiti trajanje policijskog nadzora ili ga opozvati na zahtjev upravne komisije zatvorske ili policijske ustanove.

4. Ako osuđena osoba počini novo kazneno djelo dok izdržava sporednu kaznu, sud neizdržani dio sporedne kazne zamjenjuje oduzimanjem slobode i određuje pravomoćnu kaznu u skladu s odredbama predviđenima u člancima 51. i 52. ovog zakona.

5. Ako osoba koja je sudskom presudom stavljena pod policijski nadzor u zloj vjeri ne poštuje uvjete te mjere, sud na zahtjev policijske ustanove može još neizdržan dio sporedne kazne zamijeniti oduzimanjem slobode, pri čemu se dva dana policijskog nadzora računaju kao jedan dan oduzimanja slobode.

6. Povreda odredbi o policijskom nadzoru počinjena je u zloj vjeri ako je osuđenoj osobi u razdoblju od jedne godine dvaput izrečena upravna kazna za takvu povredu.”

Glavni postupak i prethodna pitanja

11 Osoba SH osuđena je 2014. za dva kaznena djela, pri čemu ju je za jedno osudila Valmieras rajona tiesa (Općinski sud u Valmieri, Latvija), a za drugo Jēkabpils rajona tiesa (Općinski sud u Jēkabpilsu, Latvija). Te su kazne 27. listopada 2015. objedinjene u kaznu oduzimanja slobode u ukupnom trajanju od četiri godine i devet mjeseci, uz koju je izrečena sporedna kazna policijskog nadzora u trajanju od tri godine, čije je izvršenje počelo, u skladu s latvijskim kaznenim pravom, u trenutku kada je osoba SH izdržala kaznu oduzimanja slobode.

12 Osoba SH nije ispunila obvezu koja se zahtijevala u okviru njezina policijskog nadzora, odnosno da se javi u policijsku postaju u roku od tri radna dana od puštanja na slobodu, iako je prethodno bila obaviještena o tome da joj inače može biti izrečena upravna sankcija. Stoga je Zemgales rajona tiesa (Općinski sud u Zemgaleu, Latvija) 11. i 27. svibnja 2020. proglasila osobu SH krivom za upravni prekršaj te joj je na temelju toga naložila plaćanje dviju novčanih kazni.

13 Latvijskim kaznenim pravom propisuje se da u slučaju kada su tijekom razdoblja od jedne godine izrečene dvije osuđujuće presude zbog nepoštovanja uvjeta pod kojima je određen policijski nadzor nadležni nacionalni sud može sporednu kaznu policijskog nadzora pretvoriti u kaznu oduzimanja slobode u trajanju koje je određeno na temelju fiksnog omjera, odnosno jedan dan zatvora za svaka dva dana preostalog policijskog nadzora.

14 U lipnju 2020. nadležna latvijska policijska postaja podnijela je Zemgales rajona tiesi (Općinski sud u Zemgaleu) zahtjev da se preostalo razdoblje sporedne kazne policijskog nadzora osobe SH pretvori u kaznu oduzimanja slobode.

15 Dana 25. lipnja 2020. osobi SH bezuspješno je preporučenom pošiljkom upućen sudski poziv na njezino prijavljeno mjesto boravišta u Latviji. Pošiljka je vraćena pošiljatelju 31. srpnja 2020.

16 Dana 19. kolovoza 2020. održana je rasprava pred Zemgales rajonom tiesom (Općinski sud u Zemgaleu) u odsutnosti osobe SH. Taj je sud istog dana donio odluku (u daljnjem tekstu: predmetna odluka) kojom se nalaže da se još neizdržan dio sporedne kazne policijskog nadzora pod koji je stavljena osoba SH, odnosno razdoblje od dvije godine i dva dana, pretvori u kaznu oduzimanja slobode u trajanju od jedne godine i jednog dana. Osoba SH nije osporavala u žalbenom postupku tu odluku, koja joj je bila poslana, ali zatim vraćena zbog nepreuzimanja.

17 Dana 26. veljače 2021. Zemgales rajona tiesa (Općinski sud u Zemgaleu) izdao je protiv osobe SH europski uhidbeni nalog (u daljnjem tekstu: predmetni europski uhidbeni nalog) radi izvršenja kazne oduzimanja slobode koja joj je izrečena 19. kolovoza 2020.

18 Presudom od 27. srpnja 2022. High Court (Visoki sud, Irska) odbio je, na temelju odredbe kojom je u irsko pravo prenesen članak 4.a stavak 1. Okvirne odluke 2002/584, zahtjev koji je podnio Minister for Justice and Equality (ministar pravosuđa i jednakosti, Irska) radi predaje osobe SH Republici Latviji s osnove predmetnog europskog uhidbenog naloga.

19 Budući da je Court of Appeal (Žalbeni sud, Irska) odbio žalbu koju je protiv te presude podnio ministar pravosuđa i jednakosti, potonji je podnio izvanrednu žalbu sudu koji je uputio zahtjev, odnosno Supreme Courtu (Vrhovni sud, Irska).

20 Sud koji je uputio zahtjev podsjeća na to da iz članka 1. stavka 2. Okvirne odluke 2002/584 proizlazi da je izvršenje europskog uhidbenog naloga načelo, dok je odbijanje izvršenja zamišljeno kao iznimka koja se mora usko tumačiti.

21 Taj sud smatra da se predmetna odluka može izjednačiti s opozivom uvjetne odgode izvršenja kazne koja, u skladu sa sudskom praksom Suda, nije obuhvaćena člankom 4.a stavkom 1. Okvirne odluke 2002/584. Naime, Sud je u točki 77. presude od 22. prosinca 2017., Ardic (C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026), presudio da pojam „odluka” u smislu te odredbe ne obuhvaća odluku o izvršenju ili primjeni ranije izrečene kazne oduzimanja slobode, osim u slučaju kad ta odluka ima za cilj ili posljedicu izmjenu bilo vrste bilo visine te kazne i kad je tijelo koje ju je donijelo pritom raspolagalo određenom marginom prosudbe.

22 Međutim, navedeni sud ističe da je u ovom slučaju razdoblje policijskog nadzora započelo u trenutku u kojem je osoba SH izdržala kaznu oduzimanja slobode. Nije donesena nikakva nova sudska odluka kojom se mijenja vrsta ili visina ranije izrečene kazne oduzimanja slobode jer se u slučaju nepoštovanja uvjeta policijskog nadzora za izračun trajanja oduzimanja slobode koje se može izreći upotrebljava aritmetički izračun predviđen latvijskim pravom. Stoga je na Zemgales rajoni tiesi (Općinski sud u Zemgaleu) jedino da odluči treba li izreći dodatnu kaznu oduzimanja slobode čije je trajanje određeno zakonom. Zbog toga je sud koji je uputio zahtjev privremeno smatrao da ne treba odbiti predaju osobe SH jer kazna koja joj je izrečena 19. kolovoza 2020. nije, prema njegovu mišljenju, nova kazna te nije izmijenila ni vrstu ni visinu ranije izrečene kazne oduzimanja slobode.

23 Međutim, iako je ranije izrečenim kaznama osobi SH, koje su objedinjene 27. listopada 2015., bilo svojstveno to da imaju obilježje nove kazne zatvora, sud koji je uputio zahtjev ima dvojbe u pogledu toga što kaznom koja joj je izrečena 19. kolovoza 2020. nije toj osobi bilo naloženo samo izdržavanje dijela ili sveukupne prvotno utvrđene kazne oduzimanja slobode.

24 U tim je okolnostima Supreme Court (Vrhovni sud) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Ako se predaja tražene osobe zahtijeva radi izvršenja kazne oduzimanja slobode koja joj je izrečena zbog povrede uvjetâ ranije određene kazne policijskog nadzora, u okolnostima u kojima je sud koji je izrekao tu kaznu oduzimanja slobode raspolagao marginom prosudbe za izricanje takve kazne (ali ne i za određivanje trajanja takve kazne u slučaju njezina izricanja), smatra li se postupak koji je doveo do izricanja te kazne oduzimanja slobode dijelom , suđenj[a] koje je rezultiralo odlukom' u smislu članka 4.a stavka 1. Okvirne odluke [2002/584]?

2. Može li se smatrati da se na odluku o pretvaranju [sporedne] kazne policijskog nadzora u kaznu oduzimanja slobode u okolnostima navedenima u [prvom pitanju], koja je imala za cilj ili posljedicu izmjenu vrste i/ili visine kazne ranije izrečene traženoj osobi i, konkretno, [sporedne] kazne policijskog nadzora koja je činila dio ranije izrečene kazne, primjenjuje iznimka iz točke 77. presude [od 22. prosinca 2017., Ardic (C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026)]?"

Postupak pred Sudom

25 Budući da je branitelj osobe SH obavijestio tajništvo Suda da se ona trenutačno nalazi u zatvoru u Latviji, Sud je odlukom predsjednika Suda od 26. travnja 2024. uputio zahtjev za pružanje informacija sudu koji je postavio prethodna pitanja kako bi se utvrdilo je li odgovor Suda na zahtjev za prethodnu odluku još uvijek koristan za rješenje glavnog postupka.

26 U odgovoru od 10. svibnja 2024. sud koji je uputio zahtjev potvrdio je da se osoba SH u tom trenutku nalazi u zatvoru u Latviji i da je predana latvijskim tijelima prilikom izvršenja europskog uhidbenog naloga od 17. veljače 2021., ali je naveo da je odgovor na zahtjev za prethodnu odluku i dalje koristan za rješenje glavnog postupka jer osoba SH nije predana u okviru izvršenja predmetnog europskog uhidbenog naloga i stoga nije isključeno da latvijska tijela primijene mehanizam pristanka predviđen člankom 27. Okvirne odluke 2002/584 radi izvršenja kazne oduzimanja slobode koja joj je izrečena predmetnom odlukom.

O prethodnim pitanjima

27 Svojim dvama pitanjima, koja valja ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 4.a stavak 1. Okvirne odluke 2002/584 tumačiti na način da pojam „suđenj[e] koje je rezultiralo odlukom", u smislu te odredbe, obuhvaća postupak po završetku kojeg nacionalni sud može, zbog nepoštovanja uvjeta određenih u pogledu kazne policijskog nadzora na koju je dotična osoba ranije osuđena uz kaznu oduzimanja slobode, naložiti pretvaranje razdoblja te sporedne kazne koje nije odsluženo u kaznu oduzimanja slobode, računajući dva dana policijskog nadzora kao jedan dan oduzimanja slobode.

28 Uvodno, valja podsjetiti na to da je predmet Okvirne odluke 2002/584 uspostava pojednostavnjenog i učinkovitog sustava predaje osoba osuđenih ili osumnjičenih da su povrijedile kazneni zakon, olakšavanje i ubrzavanje pravosudne suradnje kako bi se doprinijelo ostvarenju cilja Europske unije da postane područje slobode, sigurnosti i pravde, temeljeći se na visokom stupnju povjerenja koje, u skladu s načelom uzajamnog priznavanja, mora postojati između država članica (presuda od 27. svibnja 2019., PF (Glavni državni odvjetnik Litve), C-509/18, EU:C:2019:457, t. 36. i navedena sudska praksa).

29 U tu se svrhu člankom 1. stavkom 2. Okvirne odluke 2002/584 utvrđuje pravilo prema kojem su države članice obvezne izvršiti svaki europski uhidbeni nalog na temelju načela uzajamnog priznavanja u skladu s njezinim odredbama. Pravosudna tijela izvršenja mogu dakle, osim u iznimnim okolnostima, odbiti izvršiti takav nalog samo u taksativno navedenim slučajevima neizvršenja predviđenima tom okvirnom odlukom, a do odbijanja izvršenja europskog uhidbenog naloga može doći samo u slučaju nepoštovanja jednog od uvjeta koji su u njoj taksativno navedeni. Slijedom toga, izvršenje europskog uhidbenog naloga predstavlja načelo, a odbijanje izvršenja zamišljeno je kao iznimka koja se mora usko tumačiti (vidjeti u tom smislu presudu od 21. prosinca 2023., Generalstaatsanwaltschaft Berlin (Osuda u odsutnosti), C-396/22, EU:C:2023:1029, t. 36. i navedenu sudsku praksu).

30 Konkretno, članak 4.a stavak 1. Okvirne odluke 2002/584 predstavlja iznimku od pravila kojim se pravosudnom tijelu izvršenja nalaže da traženu osobu preda državi članici izdavateljici uhidbenog naloga i stoga ga treba usko tumačiti (vidjeti u tom smislu presudu od 23. ožujka 2023., Minister for Justice and Equality (Opoziv uvjetnih osuda), C-514/21 i C-515/21, EU:C:2023:235, t. 55.).

31 Iz samog teksta članka 4.a stavka 1. Okvirne odluke 2002/584 proizlazi da pravosudno tijelo izvršenja ima mogućnost odbiti izvršiti europski uhidbeni nalog izdan radi izvršenja kazne zatvora ili mjere oduzimanja slobode ako se osoba nije osobno pojavila na suđenju koje je rezultiralo odlukom, osim ako se u europskom uhidbenom nalogu navodi da su uvjeti utvrđeni u točkama (a) do (d) te odredbe ispunjeni (presuda od 17. prosinca 2020., Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, t. 38. i navedena sudska praksa). Tako se člankom 4.a te okvirne odluke ograničuje mogućnost odbijanja izvršenja europskog uhidbenog naloga time što se precizno i ujednačeno navode uvjeti pod kojima se ne može odbiti priznavanje i izvršenje odluke donesene nakon suđenja na kojem se osoba o kojoj je riječ nije osobno pojavila (presuda od 23. ožujka 2023., Minister for Justice and Equality (Opoziv uvjetnih osuda), C-514/21 i C-515/21, EU:C:2023:235, t. 49. i navedena sudska praksa).

32 Naime, ni u jednom od slučajeva iz članka 4.a stavka 1. točaka (a) do (d) Okvirne odluke 2002/584 izvršenjem europskog uhidbenog naloga ne ugrožava se pravo na djelotvoran pravni lijek i pošteno suđenje kao ni prava obrane dotične osobe, kako su utvrđena u člancima 47. i 48. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (vidjeti osobito presudu od 23. ožujka 2023., Minister for Justice and Equality (Opoziv uvjetnih osuda), C-514/21 i C-515/21, EU:C:2023:235, t. 73. i navedenu sudsku praksu).

33 Stoga se člankom 4.a Okvirne odluke 2002/584 nastoji zajamčiti visoka razina zaštite i omogućiti tijelu izvršenja da izvrši predaju dotične osobe unatoč njezinoj odsutnosti na suđenju koje je rezultiralo njezinom osudom, uz istodobno puno poštovanje njezinih prava obrane (presuda od 17. prosinca 2020., Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, t. 39. i navedena sudska praksa). Konkretnije, iz članka 1. Okvirne odluke 2009/299, u vezi s njezinim uvodnim izjavama 1. i 15., izričito proizlazi da je taj članak 4.a unesen u Okvirnu odluku 2002/584 kako bi se zaštitilo pravo okrivljenika na osobno pojavljivanje u kaznenom postupku koji je protiv njega pokrenut, čime se poboljšava uzajamno priznavanje pravosudnih odluka između država članica (presuda od 23. ožujka 2023., Minister for Justice and Equality (Opoziv uvjetnih osuda), C-514/21 i C-515/21, EU:C:2023:235, t. 50. i navedena sudska praksa).

34 Međutim, prije nego što pravosudno tijelo izvršenja provjeri postoji li neka od situacija iz članka 4.a stavka 1. točaka (a), (b), (c) ili (d) Okvirne odluke 2002/584, ono mora utvrditi je li riječ o situaciji u kojoj se tražena osoba nije osobno pojavila na „suđenju koje je rezultiralo odlukom” u smislu članka 4.a stavka 1. Okvirne odluke 2002/584.

35 Prema ustaljenoj sudskoj praksi, pojam „suđenj[e] koje je rezultiralo odlukom” iz članka 4.a stavka 1. Okvirne odluke 2002/584 treba shvatiti kao autonoman pojam prava Unije i ujednačeno ga tumačiti na njezinu području, neovisno o kvalifikacijama u državama članicama. Taj pojam treba shvatiti na način da određuje postupak koji je doveo do pravosudne odluke kojom je osoba čija se predaja traži u okviru izvršenja europskog uhidbenog naloga pravomoćno osuđena (vidjeti u tom smislu presudu od 21. prosinca 2023., Generalstaatsanwaltschaft Berlin (Osuda u odsutnosti), C-396/22, EU:C:2023:1029, t. 26. i 27. i navedenu sudsku praksu).

36 Sud je presudio da odluka o izvršenju ili primjeni ranije izrečene kazne oduzimanja slobode nije „odluka” u smislu tog članka 4.a stavka 1. Okvirne odluke 2002/584, osim ako utječe na utvrđenje krivnje ili ima za cilj ili učinak izmjenu vrste ili visine te kazne i kad je tijelo koje ju je donijelo pritom raspolagalo određenom marginom prosudbe (presude od 22. prosinca 2017., Ardic, C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, t. 77. i 88. i od 23. ožujka 2023., Minister for Justice and Equality (Opoziv uvjetnih osuda), C-514/21 i C-515/21, EU:C:2023:235, t. 53.).

37 Stoga je Sud smatrao da odluka o opozivu odgode izvršenja kazne oduzimanja slobode – zbog toga što je dotična osoba prekršila objektivan uvjet te odgode tako što je počinila novo kazneno djelo tijekom razdoblja provjeravanja – nije „odluka” u smislu tog članka 4.a stavka 1. zato što se njome ta kazna ne mijenja u pogledu njezine vrste i visine. Usto, Sud je pojasnio da, s obzirom na to da tijelo nadležno za odlučivanje o takvom opozivu nije pozvano ponovno ispitati meritum predmeta u kojem je donesena osuđujuća kaznena presuda, okolnost da to tijelo raspolaže marginom prosudbe nije relevantna, s obzirom na to da mu ta margina prosudbe ne omogućuje da izmijeni visinu ili vrstu kazne oduzimanja slobode, kako je određeno odlukom kojom se pravomoćno osuđuje tražena osoba (vidjeti u tom smislu presudu od 23. ožujka 2023., Minister for Justice and Equality (Opoziv uvjetnih osuda), C-514/21 i C-515/21, EU:C:2023:235, t. 53. i 54. i navedenu sudsku praksu).

38 Osim toga, valja istaknuti da je takvo tumačenje članka 4.a stavka 1. Okvirne odluke 2002/584 u skladu sa sudskom praksom Europskog suda za ljudska prava (vidjeti osobito presude ESLJP-a od 21. listopada 2013., Del Río Prada protiv Španjolske, CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, t. 89. i od 10. studenoga 2022., Kupinskyy protiv Ukrajine, CE:ECHR:2022:1110JUD000508418, t. 47. do 52.) na temelju koje, s jedne strane, postupci koji se odnose na načine izvršenja kazni nisu obuhvaćeni područjem primjene članka 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenoga 1950., i, s druge strane, mjere koje sud donese nakon izricanja pravomoćne kazne ili tijekom njezina izvršenja mogu se smatrati „kaznama” u smislu te konvencije samo ako mogu dovesti do ponovnog određivanja ili izmjene dosega prvotno izrečene kazne (vidjeti u tom smislu presudu od 23. ožujka 2023., Minister for Justice and Equality (Opoziv uvjetnih osuda), C-514/21 i C-515/21, EU:C:2023:235, t. 58.).

39 Naime, kako bi se odgovorilo na pitanje odnosi li se mjera koja je donesena tijekom izvršenja kazne samo na način njezina izvršenja ili pak ona utječe na njezin doseg, valja ispitati od slučaja do slučaja što stvarno izrečena „kazna” podrazumijeva prema nacionalnom pravu koje je bilo na snazi u relevantnom razdoblju odnosno, drugim riječima, koja je njezina suštinska priroda (vidjeti u tom smislu presudu ESLJP-a od 21. listopada 2013., Del Río Prada protiv Španjolske, CE:ECHR:2013:1021JUD004275009, t. 85. i 90.).

40 U ovom je slučaju očito da je temelj za izdavanje predmetnog europskog uhidbenog naloga predmetna odluka o pretvaranju sporedne kazne policijskog nadzora u kaznu oduzimanja slobode. Sud koji je uputio zahtjev u tom pogledu polazi od premise prema kojoj se predmetna odluka može poistovjetiti s odlukom o izvršenju ili primjeni ranije izrečene kazne oduzimanja

slobode, kao što je opoziv odgode izvršenja kazne. Moguće je da takva odluka nije obuhvaćena područjem primjene članka 4.a stavka 1. Okvirne odluke 2002/584 ako njezin cilj ili učinak nije izmjena vrste i/ili visine kazne koja je ranije izrečena traženoj osobi i ako tijelo koje ju je donijelo nije u tom pogledu raspolagalo marginom prosudbe.

41 Stoga valja provjeriti može li se predmetna odluka smatrati „odlukom o izvršenju ili primjeni ranije izrečene kazne oduzimanja slobode” u smislu sudske prakse navedene u točkama 36. i 37. ove presude, u kojem slučaju ona ne bi predstavljala „odluku” u smislu članka 4.a stavka 1. Okvirne odluke 2002/584.

42 U tom pogledu, iz informacija sadržanih u odluci kojom se upućuju prethodna pitanja i iz spisa podnesenog Sudu proizlazi da je, na temelju članka 45. stavka 1. latvijskog Kaznenog zakona, policijski nadzor sporedna kazna koju sud može izreći osobi koja je osuđena na kaznu oduzimanja slobode kako bi je nakon puštanja na slobodu zadržao pod nadzorom, pri čemu ta osoba mora ispuniti uvjete koje je odredila policijska ustanova. U skladu s člankom 45. stavkom 2. tog zakona, ta sporedna kazna može se izreći samo osobi koja je osuđena na kaznu oduzimanja slobode u trajanju od najmanje godinu dana, a ne dulje od tri godine. U skladu s člankom 45. stavkom 3. navedenog zakona, na zahtjev upravne komisije zatvorske ili policijske ustanove moguće je skratiti trajanje policijskog nadzora ili ga opozvati. Člankom 45. stavkom 4. istog zakona propisuje se da ako osuđena osoba počini novo kazneno djelo dok izdržava sporednu kaznu, sud neizdržani dio sporedne kazne zamjenjuje oduzimanjem slobode i određuje pravomoćnu kaznu u skladu s odredbama predviđenima latvijskim Kaznenim zakonom.

43 U biti, na temelju članka 45. stavaka 5. i 6. latvijskog Kaznenog zakona, ako osoba koja izdržava sporednu kaznu policijskog nadzora „u zloj vjeri” povrijedi uvjete te mjere – odnosno, ako je osuđenoj osobi u razdoblju od jedne godine dvaput izrečena upravna kazna za takvu povredu – sud joj može, osim izricanja upravne novčane kazne, pretvoriti, na zahtjev policijske ustanove, još neizdržan dio sporedne kazne policijskog nadzora u kaznu oduzimanja slobode, u trajanju od polovine broja preostalih dana izdržavanja policijskog nadzora. Iz odluke kojom se upućuju prethodna pitanja proizlazi da se u glavnom postupku primjenjuju te odredbe.

44 Iz toga slijedi da se čini da latvijsko pravo razlikuje odluku o izricanju kazne oduzimanja slobode i odluku o policijskom nadzoru, s obzirom na to da potonja odluka po svojoj prirodi uvijek predstavlja sporednu kaznu kazni oduzimanja slobode, što je ipak na sudu koji je uputio zahtjev da provjeri. Tako je u ovom slučaju osoba SH prethodno bila osuđena na kaznu oduzimanja slobode, uz sporednu kaznu policijskog nadzora, tako da je bila stavljena pod policijski nadzor nakon što je izdržala kaznu oduzimanja slobode koja joj je izrečena. Slijedom toga, predmetna odluka kojom se osobi SH izriče kazna oduzimanja slobode, izračunana na način da se svaka dva dana preostalog policijskog nadzora računaju kao jedan dan oduzimanja slobode, ne odnosi se na izvršenje ili primjenu ranije izrečene kazne oduzimanja slobode, u smislu sudske prakse navedene u točkama 35. i 36. ove presude, nego kao takva predstavlja novu odluku kojom se izriče kazna oduzimanja slobode na koju osoba SH do tada nije bila osuđena.

45 Stoga se situacija o kojoj je riječ u glavnom postupku razlikuje od opoziva odgode izvršenja kazne oduzimanja slobode, s obzirom na to da je u potonjem slučaju izvršenje kazne oduzimanja slobode uvjetno odgođeno otpočetka, tako da opoziv odgode samo omogućuje izvršenje ranije izrečene kazne oduzimanja slobode.

46 To je utvrđenje potkrijepljeno činjenicom da se, u skladu s relevantnim odredbama latvijskog prava navedenima u točkama 42. i 43. ove presude, ne čini da se tim pravom predviđa mehanizam automatskog pretvaranja kazne policijskog nadzora u kaznu oduzimanja slobode ako dotična osoba povrijedi uvjete tog policijskog nadzora. Naime, sud ima diskrecijsku ovlast da na zahtjev policijske ustanove odluči da još neizvršenu sporednu kaznu policijskog nadzora pretvori u kaznu oduzimanja slobode, zbog čega ta pretvorba nije automatska.

47 Usto, kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 65. svojeg mišljenja, predmet eventualno izrečene kazne oduzimanja slobode zbog nepoštovanja uvjeta sporedne kazne nije kažnjavanje početnog kaznenog djela koje je dovelo do izricanja kazne policijskog nadzora kao sporedne kazne, nego kažnjavanje specifičnih povreda uvjeta povezanih s tom potonjom kaznom. Navedeni sud stoga mora odlučiti, nakon ispitivanja situacije te osobe, opravdavaju li te povrede da se mjera policijskog nadzora pretvori u kaznu oduzimanja slobode.

48 Slijedom toga, odluka o izricanju kazne oduzimanja slobode umjesto sporedne kazne policijskog nadzora nije odluka o izvršenju ili primjeni ranije izrečene kazne oduzimanja slobode, nego se mora smatrati odlukom o izricanju nove kazne oduzimanja slobode, čija je priroda različita od prirode kazne koja je bila prvotno određena.

49 Takvu se odluku treba smatrati „odlukom” u smislu članka 4.a stavka 1. Okvirne odluke 2002/584, a za postupak po provedbi kojeg je ona donesena mora se, u skladu sa sudskom praksom Suda navedenom u točki 35. ove presude, smatrati da je obuhvaćen pojmom „suđenj[e] koje je rezultiralo odlukom” u smislu te odredbe.

50 Naime, kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točkama 82. i 83. svojeg mišljenja, element koji je važan za kvalifikaciju „suđenj[a] koje je rezultiralo odlukom” u smislu članka 4.a stavka 1. Okvirne odluke 2002/584 jest to da postupak koji se odnosi na pretvaranje kazne može dovesti do oduzimanja slobode koje, iako predvidljivo u slučaju nepoštovanja uvjeta koji su bili određeni uz kaznu policijskog nadzora, nije bilo kao takvo dio prvotne osuđujuće presude te je stoga zahtijevalo donošenje nove osuđujuće presude kojom se zamjenjuje prva.

51 Valja dodati, kao što je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 81. svojeg mišljenja, da u fazi postupka čiji je cilj donošenje odluke o eventualnom pretvaranju sporedne kazne policijskog nadzora u kaznu oduzimanja slobode dotična osoba mora imati mogućnost da u potpunosti ostvari svoja prava obrane radi djelotvornog iznošenja svojeg stajališta i time izvršavanja utjecaja na konačnu odluku koja može dovesti do oduzimanja njezine osobne slobode. Ta osoba mora moći, među ostalim, istaknuti činjenične i pravne elemente na temelju kojih bi nadležni sud mogao odlučiti da neće provesti takvo pretvaranje kazne.

52 Na sudu je koji je uputio zahtjev i da provjeri ispunjava li situacija o kojoj je riječ u glavnom postupku neku od okolnosti iz članka 4.a stavka 1. točaka (a) do (d) Okvirne odluke 2002/584. U slučaju potvrdnog odgovora, irsko pravosudno tijelo izvršenja bilo bi dužno prihvatiti predaju osobe SH latvijskim tijelima.

53 Međutim, budući da je osoba SH već predana latvijskim tijelima na temelju jednog drugog europskog uhidbenog naloga, u svrhu izvršenja kazne oduzimanja slobode koja joj je izrečena predmetnom odlukom bit će potrebno primijeniti mehanizam pristanka predviđen u članku 27. Okvirne odluke 2002/584, kao što je to sâm sud koji je uputio zahtjev istaknuo u svojem odgovoru na zahtjev za informacije koji mu je uputio Sud.

54 Uzimajući u obzir prethodna razmatranja, na postavljena pitanja valja odgovoriti tako da članak 4.a stavak 1. Okvirne odluke 2002/584 treba tumačiti na način da pojam „suđenj[e] koje je rezultiralo odlukom”, u smislu te odredbe, obuhvaća postupak po završetku kojeg nacionalni sud može, zbog nepoštovanja uvjeta određenih u pogledu kazne policijskog nadzora na koju je dotična osoba ranije osuđena uz kaznu oduzimanja slobode, naložiti pretvaranje razdoblja te sporedne kazne koje nije odsluženo u kaznu oduzimanja slobode, računajući dva dana policijskog nadzora kao jedan dan oduzimanja slobode.

Troškovi

55 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

Članak 4.a stavak 1. Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica, kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009.

treba tumačiti na način da:

pojam „suđenj[e] koje je rezultiralo odlukom”, u smislu te odredbe, obuhvaća postupak po završetku kojeg nacionalni sud može, zbog nepoštovanja uvjeta određenih u pogledu kazne policijskog nadzora na koju je dotična osoba ranije osuđena uz kaznu oduzimanja slobode, naložiti pretvaranje razdoblja te sporedne kazne koje nije odsluženo u kaznu oduzimanja slobode, računajući dva dana policijskog nadzora kao jedan dan oduzimanja slobode.

Potpisi